

Юлія Шаповал, Андрій Шкляр, Олексій Шпанель-Юхта, Катерина Грубер

Рівень фінансової інклюзивності в Україні: оцінка доступності, якості та використання фінансових продуктів і послуг

Незважаючи на те, що фінансова інклюзивність розглядається як мета соціально-економічного розвитку, досі немає чіткого розуміння того, як її виміряти. З огляду на це, у статті розглянуто питання обчислення індексу фінансової інклюзивності української економіки з використанням щорічного набору даних з 2008 по 2020 рік та відповідно до методології Сарми. Об'єктом дослідження є набір показників використання, доступності та якості фінансових продуктів і послуг. Результати вказують на середній рівень фінансової інклюзивності. Покращення фінансової інклюзивності спостерігається у 2012, 2013 та 2020 роках (а саме 0,55 – 0,56 у діапазоні 0 до 1). З 2015 (0,38) до 2018 року (0,39) виявлена тенденція до зниження підтверджує, що вихід банків з ринку погіршив рівень якості та використання фінансових продуктів і послуг. Рівень фінансової інклюзивності зменшився під час очищення банківської системи у 2014–2016 рр., так само, як і після світової фінансової кризи 2009–2010 років. Незважаючи на розвиток платіжної інфраструктури, є потреба в диверсифікації доступу, підвищенні якості та пришвидшенні використання фінансових продуктів і послуг через недовіру до національних фінансових установ. Підвищення рівня фінансової грамотності та захисту споживачів, а також усунення нормативних прогалів у небанківському секторі розглядаються як способи посилення фінансової інклюзивності. Отже, органи фінансового регулювання повинні встановити тенденцію до зростання фінансової інклюзивності, яка забезпечить повний доступ до офіційних фінансових послуг і не вплине негативно на стабільність фінансової системи.

Ключові слова: фінансова інклюзивність, населення, банк, індекс, вимір, регулювання

Класифікація JEL: E52, G20, O16

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії [Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.